

BYPLANPRISEN 2019

Byplanprisen er indstiftet af Dansk Byplanlaboratorium og Akademisk Arkitektforening og vinderen afsløres på årets Byplanmøde d. 3. oktober i Køge.

Årets nominerede beskæftiger sig med væsentlige samfundsspørgsmål, nemlig hvordan de danske provinsbyer kan overleve, hvordan der kan skabes kvalitet i turismen, og hvordan de udsatte boligområder kan omdannes. Alle tre planer kan inspirere til nytænkning!

Hvem sidder i juryen?

- **Lisbeth Nørskov Poulsen** og **Mads Rue**, udpeget af Akademisk Arkitektforening
- **Jes Møller** og **Marie Stender**, udpeget af Dansk Byplanlaboratorium
- **Peer Frank**, udpeget af Foreningen af Byplanlæggere

Hvem har fået prisen de sidste 3 år?

- **2018 Esbjerg Kommune** for sammenhæng mellem by og havn
- **2017 Viborg Kommune** for Viborg Baneby
- **2016 Aalborg Kommune** for udvikling af havnefronten

Partnerskab for Vestkystturisme

NOMINERET

Strategisk planlægning i den store skala

– bæredygtig turisme i praksis

Udviklingsplan frem mod 2025

Partnerskab for Vestkystturisme nomineres for den nytænkende udviklingsplan for vestkysten – en fælles ambition for turismen frem mod 2025. Planen blev vedtaget af partnerskab for vestkystturisme i maj 2018. For første gang nogensinde arbejder alle Vestkystens 11 Kommuner og tre regioner sammen om at styrke og udvikle turismen.

Koncentrer og beskyt

Der er velfungerende feriesteder langs den jyske vestkyst. Men mange steder trænger til et kvalitetsløft, ligesom de fleste større feriesteder langs kysten er præget af kapacitetsudfordringer i højsæsonen. Partnerskabet er derfor enige om, at der skal arbejdes målrettet på at styrke, udvikle og udvide de eksisterende feriesteder samt de lokale særkender og kvaliteter. Planen lægger op til nybyggeri og byfortætning. Den gør op med det ad-hoc-princip, der i mange årtier har præget kystplanlægningen, og udfordrer samtidig planloven og staten. Det kan være risikabelt at lukke op for mere byggeri langs kysterne, men det er modigt at tage den tiltrængte diskussion. Det er vigtigt at fremhæve, at en af planens hovedhjørneste er at friholde og styrke naturen mellem feriestederne, så naturen også fremadrettet vil være Vestkystens kendetegn.

18 stærke feriedestinationer

Planen arbejder med seks centrale udviklingsprincipper, nemlig 1) Koncentrer udviklingen 2) Beskyt og benyt, 3) Øg kvaliteten 4) Styrk de lokale særkender og kvaliteter 5) Tænk i flere sæsoner og 6) Samtænk investeringerne. Det har gjort det muligt for kommunerne at prioritere 18 stærke feriedestinationer, og der er afsat midler til udarbejdelse af strategisk-fysiske udviklingsplaner for alle 18. Turister, besøgende og investorer kender ikke til kommunegrænser. Derfor giver det rigtig god mening at samarbejde i et partnerskab. Planen er et rigtig godt bud på en arbejdsdeling, der kan forhindre ensartethed og kopiering. Juryen fremhæver det gedigne forarbejde og de klare udviklingsprincipper, der kan sikre bæredygtig turismeudvikling i fremtiden. Det er et vigtigt stykke planarbejde, der er under udvikling og som skal stå sin prøve i årene fremover.

Himmerland Boligforening og Aalborg Kommune

NOMINERET

Overbevisende løft af udsat boligområde

– gentænkning af bystrukturen

Investeringer for milliarder

Himmerland Boligforening og Aalborg Kommune nomineres for en gennemgribende omdannelse af Tornhøj/Kildeparken i Aalborg Øst. På forholdsvis kort tid er det lykkedes at skabe en positiv udvikling i et af Nordjyllands mest udsatte boligområder.

Nyt bydelscenter – kickstart forstaden

I et tæt samspil mellem kommune, boligorganisation, investorer og fonde er der etableret et nyt bydelscenter på tværs af en overordnet vejforbindelse ved Tornhøj. I bydelscentret indgår det eksisterende bibliotek og kulturhus Trekanten, ny offentlig park og en ny lys stiforbindelse, der er udvidet og omdannet til bydelens nye sammenbindende hovedgade. Her gennemføres aktuelt test med førerløse lokalbusser, der kan forbinde bydelens mange boligområder og institutioner.

Blandede boligtyper og funktioner

Boligbebyggelsen Kildeparken fik vedtaget en helhedsplan i 2012 og er et eksempel på en bebyggelse, der har brudt isolationen. Første skridt i renoveringen blev taget med opførelsen af et sundheds- og kvartershuse. Samtidig blev de mere end 1.000 boliger fra 70'erne gennemgribende renoveret, så der blev skabt stor variation. Området fik et generelt arkitektonisk løft ved udvikling af nye rækkehuse, tagboliger og 6 private punkthuse som fortætning midt i de almene bebyggelser.

Variation og flow

Helhedsplanen og kickstart-projektet gentænker fuldstændig 70-er planen. De blinde vejsystemer er omlagt, og trafikken bliver ført igennem kvarteret i stedet for udenom. Der er skabt nye klassiske boligveje med mulighed for fortovsparkering ved egen bolig i stedet for store øde parkeringspladser. Samtidig er de store græsplæner omdannet til et varieret landskab med søer og vådområder. Juryen fremhæver den klare fortælling, vision, innovationskraften, samarbejdet mellem aktørerne og den konsekvente kobling mellem investeringerne på tværs af parter og kommunale sektorer. Modellen kan tjene som inspiration for andre kommuner og boligorganisationer, der skal i gang med den svære opgave, det er, at vende en negativ spiral i udsatte boligområder.

Aabenraa Kommune

NOMINERET

Fremtidens Købstad

– ambitiøs udviklingsplan med mange aktører

Byens masterplan

Aabenraa kommune nomineres for den langsigtede og tværfaglige plan for byen Aabenraa. Byen står overfor mange af de udfordringer, som andre provinsbyer også kender og giver en række gode og realistiske svar i "Udviklingsplan for Fremtidens Aabenraa". Planen blev vedtaget i 2014 og løber frem til 2035.

Gågade med 3 identiteter

I rigtig mange provinsbyer lider gågaden. I Aabenraa har man valgt at dele den op i 3 forskellige zoner med hver deres identitet. I syd har man gennem områdefornyelse styrket cafeer og restauranter, i centrum er der satset på butikker og høj puls. I den nordlige del er der udpeget bydelsambassadører, og man er i gang med at forvandle gaden fra en handelsegade til en oplevelses- og opholdsgade. Nogle af butikkerne omdannes til boliger, andre kommer til at huse kunsthåndværkere, små cafeer og mindre butiksfællesskaber. Facaderne istandsættes og der etableres sidde møbler mv. i gadenummet. Et nyttigt redskab har været en gademanual.

Campus med forbindelse til byen

For at tiltrække unge mennesker er der skabt et aktivt Campusområde med nye uddannelsesinstitutioner. En vigtig investering har været Arena Aabenraa, der forbindes til Campus med et nyt stiforløb. Der er også etableret en park, og campus er blevet forbundet med bymidten via en attraktiv grøn forbindelse, som de unge bruger dagligt.

Ny strandpromenade

Der er allerede nu anlagt en ny strandpromenade med fokus på oplevelser og aktiviteter. Det næste skridt er at føre Strandpromenaden helt ind til bymidten, så der opstår en naturlig forbindelse mellem bymidten, lystbådehavnen og stranden. Juryen fremhæver planens faglige vinge-fang og fleksibilitet i kombination med det lange tidsperspektiv. Planen er vedtaget af et enigt byråd, der kan stå på mål for beslutningerne. Planen er nedbrudt i overskuelige etaper, og allerede nu kan man se flere bydele blomstre. Kommunen har sammen med erhvervs- og turismeaktører dannet en "Byledelse", som følger op på planen. At have udviklingsplanen har skabt stor troværdighed og giver løbende de involverede beboere og erhvervsdrivende et klart billede af, hvor Aabenraa er på vej hen.